

Indikatori ekonomske aktivnosti za IV kvartal 2019. godine

Prema preliminarnim rezultatima, BDP u IV kvartalu 2019. godine iznosio je 1 239,7 miliona eura. U apsolutnom iznosu, stvoreno je dodate vrijednosti više za oko 65 miliona eura u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Stopa realnog rasta BDP-a u IV kvartalu 2019. godine iznosila je 3,1%. U istom periodu, stopa realnog rasta BDP-a u EU 28 iznosila je 1,2%. Najznačajnije stope rasta u EU 28 u IV kvartalu zabilježile su: Irska sa stopom rasta 6,2%, Mađarska sa stopom 4,5%, Malta 4,4%, a Rumunija je zabilježila stopu od 4,3%. U državama regiona u IV kvartalu zabilježen je rast od 6,2% u Srbiji, Sjevernoj Makedoniji 3,4%, Hrvatskoj 2,5% i Sloveniji 1,7%.

Značajan rast u IV kvartalu 2019. godine zabilježen je u sektoru *Vađenja rude i kamena* od 33,1%. Pored *Vađenja rude i kamena*, značajan rast zabilježen je u sektoru *Usluge smještaja i ishrane*, što pokazuje indikator broja noćenja (kolektivni smještaj) 28,7%. Rast u IV kvartalu 2019. godine zabilježen je i u sektoru *Snabdijevanje električnom energijom* od 24,8%. Prihodi od turizma povećani su za 15,5% i prema podacima Centralne banke Crne Gore u IV kvartalu 2019. godine iznosili su 82,1 miliona eura, što je za 11 miliona eura više u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Negativan doprinos rastu BDP-a u IV kvartalu 2019. godine dolazi od sektora *Prerađivačka industrija*, koji u IV kvartalu bilježi pad od 21,3% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, kao i od sektora *Građevinarstvo* na što ukazuju izvršeni efektivni časovi rada koji su manji za 1,1% u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Ako proizvodnju sagledamo sa stanovišta tražnje odnosno potrošnje, preliminarni podaci za IV kvartal 2019. pokazuju da je najvećim dijelom inicirana međunarodnom tražnjom, zbog čega je ukupan izvoz roba povećan za 7,4% ili za 8,9 miliona eura u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je ukupan uvoz roba manji za 11,6 miliona eura ili za 1,8%.

Pozitivan doprinos rastu BDP-a u tržišnim cijenama u IV kvartalu 2019. godine, dolazi i od naplaćenih poreza (PDV-a, akciza, carina). Prema podacima Ministarstva finansija, u IV kvartalu 2019. godine porezi su naplaćeni u iznosu od 241,7 miliona eura, što je povećanje za 11,6% ili 25,0 miliona eura u odnosu na isti kvartal prethodne godine.

Prosječna neto zarada u IV kvartalu iznosila je 519 eura i u odnosu na isti kvartal prethodne godine bila je realno veća za 0,7%.

Godišnji podaci BDP-a za 2019. godinu biće objavljeni 23. septembra 2020. godine.

Tabela 1. Indeksi ekonomske aktivnosti po privrednim djelatnostima - preliminarni podaci

	IV kvartal 2019 IV kvartal 2018
Poljoprivreda	
Vrijednost otkupa i prodaje proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	103,5
Ulaz sirovog kravljeg mlijeka i dobijeni mliječni proizvodi u mljekarama	101,3
Šumarstvo – šumski sortimenti iz državnih šuma	104,8
Industrijska proizvodnja	
B - Vađenje rude i kamena	133,1
C - Prerađivačka industrija	78,7
D - Snabdijevanje električnom energijom	124,8
Građevinarstvo	
Vrijednost izvršenih građevinskih radova	93,0
Izvršeni efektivni časovi rada	98,9
Trgovina	
Stopa realnog rasta prometa robe u trgovini na malo	104,6
Usluge smještaja	
Broj noćenja (kolektivni smještaj)	128,7
Broj dolazaka (kolektivni smještaj)	142,6
Saobraćaj	
Prevezeni putnici na aerodromima	114,5
Prevezeni putnici u drumskom saobraćaju	100,1
Prevezeni putnici u željezničkom saobraćaju	96,8
Promet uslužnih djelatnosti - ukupno	105,3

*Izvor: Uprava za statistiku***Tabela 2. Indeksi potrošačkih i proizvođačkih cijena**

	IV kvartal 2019 IV kvartal 2018
Indeks potrošačkih cijena (CPI)	100,7
Indeks proizvođačkih cijena – ukupno (PPI)	102,4
<i>Vađenje rude i kamena</i>	105,3
<i>Prerađivačka industrija</i>	100,5
<i>Snabdijevanje električnom energijom</i>	103,8

*Izvor: Uprava za statistiku***Tabela 3. Prosječna neto zarada, u eurima i stopa realnog rasta u %**

	IV kvartal 2019, u eurima	IV kvartal 2019, stopa rasta
Prosječna neto zarada	519	0,7

Izvor: Uprava za statistiku

Tabela 4. Platni bilans Crne Gore – vrijednost i indeksi izvoza i uvoza roba i usluga

	Vrijednost u hilj. EUR-a, IV kvartal 2019	IV kvartal 2019 IV kvartal 2018
Izvoz roba, f.o.b.	129 320	107,4
Uvoz roba, f.o.b.	633 331	98,2
Izvoz usluga (prihodi)	236 349	101,8
Uvoz usluga (rashodi)	176 124	91,3
Ukupan uvoz roba i usluga	809 456	96,6
Ukupan izvoz roba i usluga	365 668	103,7
Prihodi od putovanja - turizma	82 088	115,5

Izvor: Centralna banka Crne Gore, Platni bilans

Tabela 5. Strane direktne investicije, vrijednost i indeksi

	Vrijednost u hilj. EUR-a, IV kvartal 2019	IV kvartal 2019 IV kvartal 2018
Ukupan priliv	178 272	66,0
Ukupan odliv	100 260	60,7
Neto SDI	78 012	74,5

Izvor: Centralna banka Crne Gore, Platni bilans

Tabela 6. Prihodi budžeta – porezi, vrijednost i indeksi

	Vrijednost u hilj. EUR-a, IV kvartal 2019	IV kvartal 2019 IV kvartal 2018
Porez na dodatu vrijednost (PDV)	177 911	114,5
Akcize	56 809	103,9
Porez na međunarodnu trgovinu i transakcije (carine)	6 956	106,7
Subvencije	15 578	123,9

Izvor: Ministarstvo finansija, GDDS tabela

Tabela 7. Broj zaposlenih i indeks broja zaposlenih

	KD 2010	Broj zaposlenih		IV kvartal 2019
		IV kvartal 2018	IV kvartal 2019	IV kvartal 2018
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	1 903	1 892	99,5
B	Vađenje ruda i kamena	1 436	1 478	103,0
C	Prerađivačka industrija	12 662	12 979	102,5
D	Snabdijevanje električnom energijom	2 773	2 753	99,3
E	Snabdijevanje vodom	5 067	4 992	98,5
F	Građevinarstvo	13 080	14 242	108,9
G	Trgovina na veliko i trgovina na malo	38 436	39 626	103,1
H	Saobraćaj i skladištenje	12 120	12 385	102,2
I	Usluge smještaja i ishrane	14 942	15 987	107,0
J	Informisanje i komunikacije	5 394	5 674	105,2
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4 300	4 222	98,2
L	Poslovanje sa nekretninama	1 606	1 754	109,3
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	9 779	10 773	110,2
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	11 658	11 869	101,8
O	Državna uprava	21 901	22 269	101,7
P	Obrazovanje	14 865	15 198	102,2
Q	Zdravstvena i socijalna zaštita	12 629	12 771	101,1
R	Umjetnost, zabava i rekreacija	5 456	5 915	108,4
S	Ostale uslužne djelatnosti	4 458	4 712	105,7
	UKUPNO	194 465	201 492	103,6

Izvor: Poreska uprava Crne Gore